

Hyperthermie; een nieuwe behandeling van depressie?

ARTIKEL

LITERATUUR

- Janssen CW, Lowry CA, Mehl MR, Allen JJ, Kelly KL, Gartner DE, e.a. Whole-body hyperthermia for the treatment of major depressive disorder: a randomized clinical trial. *JAMA Psychiatry* 2016; 73: 789-95.

AUTEURS

JOERI TIJDINK

JURJEN LUYKX

E-mail: j.tijdink@vumc.nl

Deze rubriek komt tot stand in samenwerking met De Jonge Psychiater (www.dejongepsychiater.nl).

De Jonge Psychiater

Waarom dit onderzoek?

Onderzoek naar behandelingen van depressies is al jaren onderwerp van debat. Antidepressiva zijn regelmatig niet effectief genoeg. Hierdoor is er meer aandacht gekomen voor andere behandelstrategieën. Een daarvan is *whole-body*hyperthermie (WBH), waarbij de lichaamstemperatuur van een patiënt gedurende een paar uur wordt verhoogd. Dit veroorzaakt activatie van delen van de raphe nuclei (serotonerge hersenstamkernen, betrokken bij stemmingsregulatie). In een open studie vond men een groot antidepressief effect, maar een placebocontroleerde studie ontbreekt nog.

Onderzoeksvraag

Hoe effectief is hyperthermie in de behandeling van depressie?

Hoe werd dit onderzocht?

30 patiënten met depressie (*Hamilton Depression Rating Scale* (HDRS) > 16) werden gerandomiseerd en tot 6 weken na de behandeling gevolgd (Janssen e.a. 2016). De behandelgroep ontving 1 maal hyperthermie waarbij men de lichaamstemperatuur in een warmtetent verhoogde tot 38,5°C, waarna patiënt 60 min in de tent bleef liggen om af te koelen. De placebogroep ontving eenzelfde soort behandeling, alleen werd de lichaamstemperatuur opgewarmd tot 37,7°C. De primaire uitkomstmaat was de ernst van de depressie na 1 en 6 weken gemeten met de HDRS.

Belangrijkste resultaten

Er werden 16 patiënten in de behandelgroep en 14 in de placebogroep geïncludeerd. De behandelgroep had 6 weken na de interventie (FIGUUR 1) een aanmerkelijk lagere HDRS dan de placebogroep (≥ 4 punten). Er werden bijwerkingen gerapporteerd, maar deze verschilden niet tussen de twee groepen. Opvallend was dat 71% van de patiënten in de placebogroep dacht dat ze de hyperthermie kregen tegenover 94% in de behandelgroep. Positieve verwachtingen mediëren daarbij mogelijk een extra antidepressief effect, hetgeen het effect van de actieve behandeling onderstreept.

Hoe zal dit onderzoek ons vak veranderen?

Kunnen we hyperthermie nu zien als nieuw wondermiddel in de behandeling van depressies? Hoewel er tal van methodologische aanmerkingen zijn op de studie (beperkt aantal deelnemers, korte follow-up, afnemend effect in de tijd), is hyperthermie een interessante ontwikkeling. Het is hoopgevend dat er nieuwe interventies worden onderzocht met andere neurobiologische mechanismen dan de monoaminehypothese (denk aan recente trials naar antidepressieve effect van scopolamine en ketamine). Daarnaast is hyperthermie een interventie met bijzonder weinig bijwerkingen.

Dit geeft moed: juist het hebben van hoop en hoge verwachtingen kunnen een antidepressief en een placebo-effect positief mediëren, bij zowel de patiënt als de behandelend psychiater.

FIGUUR 1 Effect van whole-bodyhyperthermie en placebo

